

loven om landbrugsejendomme at forøge jordtilliggendet til en under hans jordbesiddelse hørende ejendom, som i forvejen har 65 000 kr. eller derover i grundbeløb. Denne arealforøgelse, som kan være af betydning for omlægning og rationalisering af driftsforholdene indenfor jordbesiddelsen, planlægning af byggeforanstaltninger m. m., kan f. eks. ske ved, at der tillægges den pågældende ejendom jord fra nedlagte brug, jfr. litra b, eller jordtilliggende fra huse, som ikke har udgjort selvstændige landbrug, eller andre arealer, som ikke har været omfattet af landbrugsforpligtelse, men f. eks. har været under langvarig bortforpagtning, eller som kan fraskilles andre under jordbesiddelsen hørende landbrugsejendomme, eller som erhverves ved køb.

Nedlægning af landbrug i de i *stk. 3, litra b*, nævnte tilfælde kan kun ske *enten* i anledning af, at det nedlagte brugs jord eller anden ejeren tilhørende jord med samme grundbeløb tillægges andre under jordbesiddelsen hørende mindre landbrug, som afhændes til brugeren eller staten, for at supplere disse op til 8 ha middelgod jord, *eller* i anledning af, at ejeren andetsteds afgiver jord af mindst samme grundbeløb til oprettelse af nye selvstændige brug på 8 ha middelgod jord. Det sidstnævnte tilfælde vil navnlig have betydning, hvor særlige belighedsforhold bevirker, at ejendommens afhændelse til selveje vil volde ulempe for den øvrige jordbesiddelse, og en udflytning til arealer, som uden sådan ulempe kan fr sælges, derfor foretrækkes.

Ifølge *stk. 3, litra c*, må de grundbeløb, hvormed ejeren tilhørende større ejendomme forøges i henhold til litra a samt grundbeløbene for landbrugsejendomme, der nedlægges i henhold til litra b, ikke tilsammen overstige grundbeløbene for de til brugeren eller staten afhændede brug på mindst 8 ha middelgod jord — herunder medregnet de foran under litra b nævnte udflyttede brug —, jfr. dog bemærkningerne nedenfor vedrørende *stk. 4*.

Såfremt ejeren ikke ved begunstigelser efter *stk. 3, litra a og b*, jfr. *litra c*, har fået fuld kompensation i forhold til grundbeløbene for de afhændede ejendomme, kan ejeren ifølge *stk. 3, litra d*, kræve det overskydende grundbeløb taget i betragtning enten som jordafståelse til frigørelse een gang for alle af en landbrugsejendom med grundbeløb 56 000 kr. eller derover for de for erhvervelse ved arv eller familieoverdragelse gældende begrænsninger efter § 11, *stk. 1*, i loven om landbrugsejendomme, eller — såfremt nævnte „saldokvittering“ for en ejen-

dom ikke er erhvervet — som jordafståelse efter § 9, *stk. 4*, i samme lov, når sådanne ejendomme falder i arv ved den nuværende ejers død eller af ham i levende live overdrages til nære pårørende.

For samtlige under *stk. 3, litra a—d*, omhandlede begunstigelser gælder, at loven om landbrugsejendomme allerede indeholder en formel hjemmel for meddelelse af dispensationer af den heromhandlede karakter. I overensstemmelse med nævnte lovs forudsætninger administreres de pågældende dispensationsbeføjelser imidlertid således, at dispensation kun yderst sjældent og i hvert fald ikke på så lempelige vilkår som foreslået ville kunne påregnes i henhold til de nugældende dispensationsregler. En for de heromhandlede tilfælde ad administrativ vej gennemført lempelse af den hidtil fulgte dispensationspraksis ville i det lange løb vanskeligere fastholdelsen af den hidtil fulgte linie med hensyn til dispensationer fra de pågældende bestemmelser i andre tilfælde. Navnlig ville den gøre det vanskeligt at give en rimelig begrundelse for en tilbagevenden til en strengere praksis fra det i *stk. 1* angivne tidspunkt. Selvom også de heromhandlede bestemmelser i lovforslaget fremtræder som dispensationsbestemmelser, der bringes i anvendelse efter en nærmere bedømmelse af forholdene i hvert enkelt tilfælde, har man derfor fundet det påkrævet i lovforslaget at optage en udtrykkelig hjemmel til disse begunstigelser, som i realiteten tager sigte på afvigelser fra administrativ praksis og formelt ikke betegner nogen uvidelse af de ifølge loven om landbrugsejendomme i særlige tilfælde hjemlede dispensationsbeføjelser. Man har i denne forbindelse også lagt vægt på den betydning, det kan have for ejernes benyttelse af loven, at denne nærmere angiver betingelserne for opnåelse af de pågældende dispensationer.

Bestemmelserne skal dog ikke udelukke, at der under ganske særlige omstændigheder sker afvigelser fra disse med hjemmel i landbrugslovens dispensationsregler, f. eks. hvor en ejendom er indrettet til og benyttes som gartneri og derfor ikke har anvendelse for så stort et tilliggende som 8 ha middelgod jord.

Med hensyn til den i *stk. 3, litra e*, omhandlede begunstigelse bemærkes, at der kun for personale ved skovbruget skønnes at kunne være behov for tjenestejord af det for landbrugsejendomme krævede omfang. Bestemmelsen kan ikke påregnes bragt i anvendelse, medmindre ejeren efter de i paragraffen omhandlede regler afvikler sin be-